

Burn, baby, burn: Μια απόπειρα σημειολογικής ανάλυσης των καμένων αυτοκινήτων.

Όταν σε μια φάση άρχισα να παρακολουθώ τον καθημερινό αριθμό των καμένων αυτοκινήτων στην Γαλλία, αθθυμήθηκα την φάση στο Ιράκ, τότε στα πρώτα στάδια της εμφάνισης της αντίστασης, που η καταγραφή του αριθμού των επιθέσεων κάθε μέρα λειτουργούσε σαν βαρόμετρο.. Βέβαια η ιρακινή αντίσταση ήταν οργανωμένη τζαι εμφανιζόταν σταδιακά, ενώ η εξέγερση στην Γαλλία ήταν ένα ξέσπασμα το οποίο αργά η γρήγορα θα τελείωνε.. Η μπορεί αυτό το ξέσπασμα να είναι μέρος μιας εξελικτικής ιστορικής διαδικασίας...Πάντως οι 3 εβδομάδες πρέπει να ήταν ένα είδος ρεκόρ για τέτοιου είδους εξεγέρσεις...Τι εκπροσωπούν αυτές οι εξεγέρσεις?Αν το εξετάσουμε σημειολογικά θα πρέπει σαφώς να εξετάσουμε τι εκπροσωπεί το «καμένο αυτοκίνητο». Ιστορικά οι εξεγέρσεις των πόλεων περιστρέφονταν γύρω από το σύμβολο του οδοφράγματος – και το 68 τα αυτοκίνητα έγιναν για πρώτη φορά υλικό για αυτήν την παράδοση που πάει πίσω στην Κομμούνα και την Γαλλική επανάσταση. Το αυτοκίνητο είναι βέβαια ευκολοχρησιμοποιήτο υλικό στους δρόμους [μετακινείται εύκολα για να φτιάξει κάποιος οδόφραγμα] αλλά η χρήση του αγγίζει και μια άλλη διάσταση – την ίδια την χρήση των δρόμων. Τα αυτοκίνητα κατέλαβαν τους δρόμους και περιόρισαν τους ανθρώπους – και τις διαδηλώσεις-στα πεζοδρόμια. Μια φορά στην Αμερική εβρέθηκα τζαι σε διαδήλωση που εσταμάταν στα φώτα! Το άλλο υλικό το οποίο ταυτίστηκε με τις εξεγέρσεις στις πόλεις ιδιαίτερα μετά την δεκαετία του 70 [και ιδιαίτερα το 77] ήταν η μολότοφ – και κατά συνέπεια η φωτιά. Εδώ οι στόχοι ήταν πιο ευδιάκριτοι: τράπεζες, καταστήματα.. Η αυτοσχέδια βόμβα είσιεν σαν στόχο τα σύμβολα της καταναλωτικής καπιταλιστικής κοινωνίας. Και η φωτιά – οι φλόγες στις πόλεις είναι ένα ευδιάκριτο σύμβολο ρήξης, ανατροπής, ταραχής. Αλλά τζαι μαγνήτης βέβαια για τους κράχτες της εποχής του θεάματος, τα ΜΜΕ.Η εξέγερση των γαλλικών προαστίων εστίασε στο καμένο αυτοκίνητο [τζαι σε λιγότερο βαθμό τα καμένα κτίρια – με έμφαση όχι μόνο στα σύμβολα του καπιταλισμού αλλά και του κράτους]. Υποψιάζομαι ότι το καμένο αυτοκίνητο έρκεται που το Ιράκ. Οι εικόνες των καμένων αμερικανικών [στρατιωτικών η μη] οχημάτων με τους ιρακινούς να πανηγυρίζουν γύρω τους – η ακόμα και η θεαματική ειδησεογραφία για τα αυτοκίνητα-βόμβες – εισήγαγαν στο ρεπερτόριο της εξέγερσης στην πόλη, το νέο σημείο: το φλεγόμενο αυτοκίνητο σαν ένδειξη οργής, σαν μαθηματικό σημείο καταγραφής του μεγέθους της εξέγερσης, αλλά και σαν μια αλληγορική αναφορά σε ένα νέο είδος ανταρτοπόλεμου στις μητροπόλεις – όπου οι φτωχοί και οι αποκλεισμένοι καίνε τα σύμβολα του πλούτου, κατανάλωσης, status.

Τι εκπροσωπούν οι νεαροί κατά συνέπεια; Στην φρασεολογία της ιταλικής αυτονομίας του 1977, είναι μέρος του «κοινωνικού προλεταριάτου». Ενός προλεταριάτου το οποίο μέσα σε μια κοινωνία η οποία μπορεί να ειπωθεί σαν ένα συλλογικό εργοστάσιο παραγωγής και διακίνησης [υλικών και άυλων] εμπορευμάτων, αποτελούν την εργασιακή πρώτη ύλη της αποσπασματικής /ελαστικής εργασίας αλλά και το «πλήθος» το οποίο δεν ζητά πια μόνο την επιβίωση αλλά και «ποιότητα» – μια ζωή με «νόημα». Και αυτή η αναζήτηση νοήματος γίνεται σε ένα πλαίσιο όπου η εμπορευματοποίηση των πάντων και η προβολή της μέσα από τα ΜΜΕ, δημιουργά ένα συνολικό σύστημα θεαματικής συμμετοχής σε μια ζωή που επιμένει «να είναι αλλού». Οι υποσχέσεις της διαφήμισης απλά οξύνουν τις προσμονές και τα όνειρα εκείνης της μερίδας του πληθυσμού που είναι εγκλωβισμένη και δεν μπορεί να απολαύσει ούτε καν την θεαματική συμμετοχή στο ψέμα της εμπειρίας του θεάματος.

Στις μητροπόλεις του βορρά είναι μια μειοψηφία – και μάλιστα μια μειοψηφία η οποία δεν μπορεί καν να αρθρώσει ένα κατάλογο με αιτήματα.. Απλά κάθε βράδυ καταμετρούνταν μια ποσότητα καμένων

αυτοκίνητων σαν βαρόμετρο της διάθεσης αυτών των μεταμοντέρνων «ανταρτών πόλης». Είναι αποσπάσματα, κομμάτια χωρίς αναφορά σε ολότητα. Οι πολιτικοί προσπαθούσαν να πιάσουν μια φευγαλέα οντότητα: ξεκίνησαν με την δαιμονοποίηση του Σαρκοζί για τους «αλήτες» και αφού αυτό δεν έπαιξε, άρχισε η μπάντα να παίζει τραγούδια αγάπης και στοργής για το χαμένο πρόβατο: οι αλήτες έγιναν «παιδιά της δημοκρατίας» και μετά «γιοι και κόρες όλων μας» στο διάγγελμα του Σιράκ.

Είναι μειοψηφία χωρίς πολιτικό λόγο – στο εσωτερικό της Γαλλίας αλλά και της Ευρώπης ευρύτερα όπως έδειξαν και οι φωτιές που έκαμαν δειλές εμφανίσεις στην Γερμανία και πιο έντονες στις Κάτω Χώρες και την Αθήνα. Όμως παγκόσμια, είναι έκφραση μιας «εκτός των συνόρων» πλειοψηφικής εμπειρίας. Είναι αυτοί που ζουν στο εσωτερικό των μητροπόλεων οι οποίοι είναι προϊόντα της ευρύτερης εξαθλίωσης στον πλανήτη, αυτοί που πέρασαν η περνούν τα σύνορα σαν μετανάστες, σαν η ασυνείδητη ακόμα απάντηση του παγκόσμιου κοινωνικού προλεταριάτου στο παγκοσμιοποιημένο κεφάλαιο.

Οι εξεγέρσεις του κοινωνικού προλεταριάτου στις μητροπόλεις έχουν πια μια ιστορικότητα που ξεκινά από τις εξεγέρσεις των μαύρων στις ΗΠΑ την δεκαετία του 60, έχουν σαν κομβικό σημείο αναφοράς την εξέγερση του Μπρίξτον την δεκαετία του 80, του Λος Άντζελες την δεκαετία του 90, και τώρα την γαλλική εξέγερση. Αυτά τα κινήματα δεν έχουν λόγο παρά αποσπασματικές δηλώσεις των συμμετεχόντων, γκράφιτι και την σημειολογία της πράξης. Μέρος αυτού του ρεύματος [αλλά με μια «θεωρία» ιστορικής αυτοσυνείδησης] είναι και η αναρχοαυτόνομη πρακτική που γεννήθηκε στην Ιταλία το 77 και απλώθηκε στην Γερμανία, Ελλάδα, Ελβετία, Ολλανδία.. Και που είδαμε σαν επανάληψη στην Γένοβα. Άλλωστε η περιγραφή της στιγμής που η μοναξιά γίνεται συλλογικότητα μέσα από την βία του σαμποτάζ, υπήρξε ένα από τα επίμαχα σημεία που καταδίκασαν τον Νέγκρι στην φυλακή, στα τέλη της δεκαετίας του 70:

«..Τίποτα δεν φανερώνει σε τέτοιο βαθμό την τεράστια ιστορική θετικότητα της εργατικής αυτοαξιοποίησης, τίποτα πιο πολύ από το σαμποτάζ...τίποτα πιο πολύ από την αδιάκοπη δραστηριότητα μου σαν ελεύθερος σκοπευτής, σαμποτέρ, κοπανατζής, παρεκτρεπόμενος, εγκληματίας. Αμέσως αισθάνομαι την θερμότητα της εργατικής κοινότητας κάθε φορά που κατεβάζω την κουκούλα για να κρύψω το πρόσωπο μου. Αυτή η μοναξιά είναι δημιουργική, αυτή η αποξένωση είναι η μόνη πραγματική συλλογικότητα που γνωρίζω. Ούτε μένω αδιάφορος μπροστά στην ευτυχία του αποτελέσματος: κάθε καταστρεπτική πράξη και κάθε σαμποτάζ απηχεί πάνω μου σαν σινιάλο ταξικής συναδέλφωσης.» [«Κυριαρχία και Σαμποτάζ»]

Υπάρχει βέβαια και η άλλη προοπτική – η επιλογή των 4 που ανατίναξαν τα τραίνα και το λεωφορείο στο Λονδίνο το καλοκαίρι. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς θρησκευόμενος μουσουλμάνος για να βιώσει την αντιτρομοκρατική υστερία, η ακόμα και την πιο soft υστερία πρόσφατα για την Τουρκία «προ των πυλών», σαν μια σειρά από υπονοούμενα και προσβολές στην αξιοπρέπεια όλων αυτών των νεαρών, μουσουλμανικής καταγωγής, που γεννήθηκαν στις λευκές χριστιανικές κοινωνίες. Η αξιοπρέπεια είναι μέρος των αιτημάτων του κοινωνικού προλεταριάτου όπως παρατήρησε και ο αντάρτης ποιητής από την Τσιάπας του Μεξικού . Οι 4 του Λονδίνου αποφάσισαν με την ψυχρή αποφασιστικότητα του ατόμου που βλέπει τον θάνατο στα μάτια, να δώσουν ένα μάθημα στην βρετανική κοινωνία που ανέχεται αυτό το κλίμα, αυτόν το πρωθυπουργό, τον ιμπεριαλισμό για αιώνες – μετέφεραν μια μέρα της την Βαγδάτης στο Λονδίνο. Σαν πράξη ελάχιστης δικαιοσύνης. Στην Γαλλία η εξέγερση έμεινε πιστή στην αριστερή επαναστατική λογική να επιλέγονται υλικοί [και αν δυνατό καπιταλιστικοί] στόχοι παρά ανθρώπινοι. Όμως η πηγή είναι η ίδια. Όπως και η πίεση για πράξη – είναι η ρίζα που παράγει το πνεύμα της νεωτερικής άρνησης που προφητικά κατέγραψε ο Γκαίτε μέσα από τα λόγια του Μεφιστοφελή στον Φάουστ:

«[είμαι]..μέρος από την δύναμη που πιάνει
όλο κακό να κάμει και όλο καλό κάνει..
το πνεύμα είμαι που τα πάντα αρνιέται!
..αν του περνά τ' ανθρώπου του μωρού αυτού κόσμου,
πως είναι κάτι ακέραιο - μέρος είμαι εγώ
του μέρους, όλο που ήταν αρχικά,
μέρος του σκότους που γέννησε το φως...»
Σάββας Μενοίκου

Φάλιες, Ελευθεριακό Δίκτυο στην Πόλη (Ομάδα), Δεκαετία 2000-2009, 2005

From:

<https://movementsarchive.org/> - Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:falies:falies_online1:burnbaby&rev=1726898776

Last update: 2025/04/20 19:47

